

Az Alkotmánybíróság döntésének tájékoztató jelleggel közzétett, nem hivatalos szövege. A hivatalos közzétételre a Magyar Közlönyben, illetve az Alkotmánybíróság Határozatai című hivatalos lapban kerül sor.

IV/365/2025.

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

végzést:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Pfv.V.20.102/2024/10. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

Indokolás

- [1] 1. Az indítványozó jogi képviselője (Karsai Dániel Ügyvédi Iroda, eljáró ügyvéd: dr. Frank Evelyn) útján alkotmányjogi panaszt terjesztett elő az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. § (1) bekezdése alapján – a Fővárosi Törvényszék 44.Pf.633.243/2023/13. számú ítéletére is kiterjedő hatállyal – a Kúria Pfv.V.20.102/2024/10. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítása és megsemmisítése iránt.
- [2] 2. Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügy lényege az indítvány és a bírósági határozatok alapján a következőképpen foglalható össze.
- [3] 2.1. Az indítványozó (az alapügy felperese) az előzményi perben érintett budapesti ingatlan $\frac{1}{2}$ arányú tulajdonát 2012-ben, a további $\frac{1}{2}$ hányadát 2020 márciusában szerezte meg.
- [4] Az indítványozó jogelődjei 1982. február 22-én hozzájárultak, hogy a szomszédos ingatlanra annak tulajdonosai (az előzményi per alpereseinek jogelődjei) családi házat építsenek, amelynek áramellátását az alperesek ingatlanáról kiinduló, az indítványozó tulajdonában álló ingatlan légterén áthaladó légvezeték biztosítja. Az indítványozó és akkori tulajdonostársa az ingatlanukon lévő felépítmény egy részét 2014-ben elbontották és egy új épületrészt építettek. Ennek ablakaitól a légvezeték körülbelül 30 centiméterre húzódik, és szeles időben az ablaknak csapódik, ezért az indítványozó és akkori tulajdonostársa birtokháborítás megszüntetése iránt pert indítottak az áramszolgáltató Kft.-vel (a továbbiakban: áramszolgáltató) szemben. A Pesti Központi Kerületi Bíróság a 2019. október 9-én kelt, 2.P.54.325/2017/81. számú ítéletével a keresetet elutasította. Az indítványozó és tulajdonostársa fellebbezése

folytán eljáró Fővárosi Törvényszék 44.Pf.638.797/2019/5. számú ítéletével az elsőfokú ítéletet helybenhagyta. A másodfokú bíróság rámutatott: az áramszolgáltató anyagi jogilag a birtokháborítást nem követhette el, ezért vele szemben birtokháborítással kapcsolatos keresetet a felperesek nem terjeszthetnek elő, igényüket a perben beavatkozóként résztvevő szomszédos ingatlan tulajdonosaival szemben (az előzményi per alperesei) érvényesíthetik.

- [5] Az indítványozó ezt követően a 2021 márciusában előterjesztett keresetében a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 5:5. § (1) és (2) bekezdése, az 5:7. §-a, valamint az 5:21. §-a alapján a birtokháborítás megszüntetésére, a légvezeték eltávolítására és földkábel kiépítésére kérte kötelezni az alpereseket (a szomszédos ingatlan tulajdonosait). Állította, hogy sem ő, sem jogelődei nem járultak hozzá a légvezeték elhelyezéséhez, a jogelődei által az alperesi építkezéshez adott hozzájárulást nem lehet kiterjesztően értelmezni.
- [6] A Budapesti II. és III. Kerületi Bíróság a 2022. január 28-án kelt, 19.P.20.788/2021/18/III. számú ítéletével kötelezte az alpereseket a légvezeték megszüntetésére, a földkábel kiépítésének kötelezésére vonatkozó kereseti kérelmet elutasította. Az elsőfokú bíróság szerint a légvezeték fenntartásával az alperesek mind a korábban hatályos Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény 187. §-a, mind a Ptk. 5:5. § (1) bekezdése értelmében birtokháborítást követtek el. Az indítványozó jogelődeinek az építkezéshez adott hozzájárulása a villamosvezetésekre vonatkozó vezetékjogról szóló 1/1967. (IV. 28.) NIM rendelet (a továbbiakban: NIM rendelet) 1. § (3) bekezdése és az építési engedélyezési eljárásról szóló 2/1977. (I. 18.) ÉVM rendelet 9–11. §-ai alapján nem vonatkozik a légvezeték elhelyezésére, amelyhez kapcsolódóan sem szolgálat, sem haszonélvezet nem került bejegyzésre. A földkábel kiépítésének kötelezésére vonatkozó kereseti kérelem elutasítása kapcsán az elsőfokú bíróság rámutatott, hogy csak az eredeti állapot helyreállításának kötelezettségét írhatja elő az alpereseknek, a zavarás megszüntetésének mikéntjét nem.
- [7] A másodfokon eljáró Fővárosi Törvényszék a 44.Pf.631.797/2022/9. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezett rendelkezéseit megváltoztatta, és a keresetet egészében elutasította. Rámutatott, hogy az indítványozó és akkori tulajdonostársa által az áramszolgáltató ellen indított korábbi perben utalt ugyan arra a bíróság az alperesi legitimáció hiánya kapcsán, hogy a légvezeték kiépítésére az alperesek érdekkörében került sor, ez azonban nem jelenti az alperesek birtokháborító magatartásának vélelmezését. A másodfokú bíróság egyetértett a Fővárosi Törvényszék 44.Pf.638.797/2019/5. számú ítéletében rögzített azon megállapítással, hogy az alperesi építkezéshez felperesi jogelődök által adott hozzájárulás a légvezeték kiépítésére is kiterjedt.
- [8] Az indítványozó a jogerős ítélet ellen benyújtott felülvizsgálati kérelmében egyebek mellett a Ptk. 5:23. §-ának megsértését is állítva kérte elsődlegesen annak hatályon

kívül helyezését és az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását, másodlagosan a másodfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára történő utasítását.

- [9] A Kúria mint felülvizsgálati bíróság a másodfokú bíróság határozatát a Pfv.VII.21.130/2022/4. számú végzésével hatályon kívül helyezte és a másodfokú bíróságot új eljárásra, új határozat hozatalára utasította.
- [10] A megismételt másodfokú eljárásban a Fővárosi Törvényszék a 2023. október 12-én kelt, 44.Pf.633.243/2023/13. számú döntésével az elsőfokú ítélet nem fellebbezett részét nem érintette, a fellebbezett, keresetnek helyt adó rendelkezését megváltoztatta, a keresetet ismét teljes egészében elutasította.
- [11] A másodfokú bíróság döntésében kifejtette, hogy az indítványozó jogelődei hozzájárulásának és a NIM rendelet 1. § (3) bekezdése által megkívánt engedélynek a hiánya a légvezeték kiépítése kapcsán önmagában nem valósítja meg a Ptk. 5:5. § (1) bekezdése szerinti birtokháborítást. Kifejtette, hogy az indítványozó csak akkor sérelmezte a birtoklását zavaró helyzetet, amikor a saját felépítményét – engedélyektől eltérve – a légvezeték biztonsági övezetébe építette. Ez a Ptk. 1:4. § (1) bekezdése alapján neki felróható, így arra a Ptk. 1:4. § (2) bekezdése alapján előnyök szerzése végett nem hivatkozhat. A másodfokú bíróság álláspontja szerint nem értékelhető az alperesek terhére a légvezeték kiépítő áramszolgáltató esetleges szabálytalan eljárása, mert arra ráhatásuk nem volt, a Ptk. 5:5. § (1) bekezdése szerinti tilos önhatalmat nem valósítottak meg.
- [12] A másodfokú bíróság kitért a felülvizsgálati kérelemben indítványozó által hivatkozott Ptk. 5:23. §-sal kapcsolatos érvelésre is. Rámutatott, hogy a zavarásnak – amennyiben az meg is valósult az alperesek részéről – csak a szükségtelen mértéke küszöbölhető ki a Ptk. 5:23. §-a alapján.
- [13] A jogerős ítélettel szemben az indítványozó felülvizsgálati kérelmet nyújtott be, amelyben elsődlegesen a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú ítélet helybenhagyását, másodlagosan a másodfokú bíróság új eljárás lefolytatására utasítását kérte.
- [14] A Kúria a 2024. szeptember 11-én kelt, Pfv.V.20.102/2024/10. számú döntésével a jogerős ítéletet az indokolás pontosításával hatályában fenntartotta. Rámutatott, hogy a Ptk. 5:5. §-a és 5:7. §-a szerinti birtokvédelmi igények a birtoksértővel szemben érvényesíthetők, és a perben nem volt vitás, hogy a légvezeték nem az alperesek és nem is a jogelődök építették, annak létesítésére nem volt ráhatásuk. A légvezeték kiépítését végző áramszolgáltató – az alperesi jogelőd hozzájárulása beszerzésének kivételével – a rá vonatkozó szabályoknak megfelelően járt el (utóbb még a vezetékjog megállapítására is sor került). Ebből következően a másodfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy az alperesek birtokháborító magatartást nem valósítottak meg.
- [15] Kifejtette a Kúria, hogy téves a másodfokú ítéletben megjelenő azon érvelés, amely szerint a Ptk. 5:23. §-a a birtokháborító magatartás (Ptk. 5:5. §) „felső korlátjaként”

értelmezendő. Az indítványozó által hivatkozott Ptk. 5:5. §-a az úgynevezett klasszikus birtokpert szabályozza, amely a birtoklás akadályozottságát szankcionálja, ezzel szemben a Ptk. 5:23. §-a a használati jog általános magánjogi korlátját jelenti. Előbbi esetben a sérelmet szenvedő fél a birtoksértővel szemben érvényesíti a békés birtokláshoz való joga megsértése miatti igényét, a Ptk. 5:23. §-ára alapított perben viszont a használat szükségtelen mértékű korlátozása képezi a bíróság vizsgálatának tárgyát.

- [16] A Ptk. 5:23. §-ára viszont az indítványozó először csak az első felülvizsgálati kérelmében hivatkozott. A polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 22. §-a szerint a felülvizsgálati eljárásban az addig általa nem hivatkozott jogszabályi rendelkezés alapján nem kifogásolhatja a jogerős ítéletet, így az indítványozónak a Ptk. 5:23. §-ára alapított felülvizsgálati érvelése nem eredményezhette a jogerős ítélet megváltoztatását, ugyanakkor a jogerős ítélet a figyelembe vehető hivatkozások alapján nem jogsértő, ezért azt a Kúria a Pp. 424. § (1) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.
- [17] 2.2. Az indítványozó az Abtv. 27. § (1) bekezdése alapján előterjesztett alkotmányjogi panaszában az Alaptörvény XIII. cikke, a XX. cikke és a XXVIII. cikk (1) bekezdése sérelmét állította.
- [18] Az indítványozó a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet abban látja, hogy a másodfokú bíróság és a Kúria az ügy alapvető jogi aspektusaira nem voltak figyelemmel, nem orvosolták az indítványozó és családja testi épségét és egészségét veszélyeztető állapotot, és e mulasztásuk az Alkotmánybíróság gyakorlata alapján már önmagában a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességnek minősül.
- [19] A tulajdonhoz, valamint a testi és lelki egészséghez való joggal összefüggő sérelmét együttesen indokolva, az Alkotmánybíróság vonatkozó gyakorlatát terjedelmesen idézve kifejtette, hogy a fennálló birtokháborító helyzet akadályozza tulajdona rendeltetésszerű használatában, testi épsége veszélyeztetése okán állandó rettegésben tartja, ezzel szemben az alperesi oldalon mindössze az áramszolgáltatás igénye jelenik meg. Állítása szerint a másodfokú bíróság és a Kúria nem ismerték fel az ügy alapjogi érintettségét, elmulasztották összemérni a szemben álló alapjogokat és a kialakult jogsértő állapotot fenntartották.
- [20] Az indítványozó az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében rögzített tisztességes eljáráshoz való joggal összefüggésben a törvényes bíróhoz, valamint az indokolt bírói döntéshez való jog sérelmét állítja. Olvasatában a Kúria túlterjeszkedett a hatáskörén, felülmérlegelte a korábbi jogerős bírósági döntésben foglalt alperesi perbeli legitimációval kapcsolatos megállapítást (miszerint az alpereseket kell perelnie). Az indítványozót a téves perlésre a bírósági eljárás során nem figyelmeztették, és okkal bízhatott abban, hogy a megfelelő alpereseket perli. A Kúria „meglepetés ítéletet” hozott, amely alkalmas a jogbiztonság követelményének megsértésére.

- [21] 3. Az Abtv. 56. § (1) és (2) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság elsőként azt vizsgálta meg, hogy az alkotmányjogi panasz megfelel-e a befogadhatóság törvényi feltételeinek.
- [22] 3.1. Az indítványozó panaszát meghatalmazással eljáró jogi képviselője útján az Abtv. 30. § (1) bekezdésében meghatározott határidőben terjesztette elő, annak benyújtására jogosult, mivel az alapügyben felperes volt, ami érintettségét megalapozza.
- [23] Az Abtv. 27. § (1) bekezdésében írt feltételnek megfelelően a Kúria ítélete eljárást befejező döntés, amelyben a felülvizsgálati kérelemről érdemben döntött, így az Ügyrend 32. § (5) bekezdése alapján a kúriai határozat, és azon keresztül a jogerős ítélet alaptörvény-ellenessége vizsgálható.
- [24] Az Abtv. 27. § (1) bekezdés a) pontja szerint alkotmányjogi panasz az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogának megsértése esetén nyújtható be.
- [25] Az Alaptörvény XX. cikk (2) bekezdése tekintetében az Alkotmánybíróság korábban már rögzítette, hogy az olyan rendelkezés, amelyből Alaptörvényben biztosított jog nem vezethető le {lásd például: 5/2022. (IV. 14.) AB határozat, Indokolás [50]; 3361/2024. (X. 8.) AB végzés, Indokolás [33]}.
- [26] Az Alaptörvény XIII. cikke, a XX. cikk (1) bekezdése és a XXVIII. cikk (1) bekezdése az alkotmányjogi panaszok elbírálása szempontjából Alaptörvényben biztosított jogot tartalmaznak, így az indítvány e körben teljesítette a törvényi feltételt.
- [27] 3.2. Az Abtv. 52. § (1) bekezdése szerint az indítványnak határozott kérelmet kell tartalmaznia.
- [28] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a panasz a határozott kérelem Abtv. 52. § (1b) bekezdésében előírt feltételeinek részben megfelel. Az indítvány az Alkotmánybíróság hatáskörére és az indítványozó jogosultságára vonatkozó hivatkozást tartalmaz, megjelöli az Alaptörvény megsérteni vélt rendelkezéseit, a sérelmezett bírói döntéseket, és kifejezetten kéri a megsemmisítésüket. Az indítvány – az alábbi kivétellel – elégséges indokolást tartalmaz arra nézve, hogy a kifogásolt bírói döntések miért és mennyiben ellentétesek az Alaptörvény indítványban megjelölt rendelkezéseivel. Az indokolt bírói döntéssel kapcsolatos részjogosítvány sérelmét az indítványozó csak állította, sérelmét illetően semmilyen érvelést nem adott elő.
- [29] 4. Az Abtv. 29. §-a alapján az – egyéb törvényi feltételeknek megfelelő – alkotmányjogi panasz akkor fogadható be, ha a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség lehetőségét támasztja alá vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vet fel. E két feltétel alternatív jellegű, így az egyik fennállása önmagában is megalapozza az Alkotmánybíróság érdemi eljárását {pl. 34/2013. (XI. 22.) AB határozat, Indokolás [18]; 21/2016. (XI. 30.) AB határozat, Indokolás [20]}. A feltételek meglétének vizsgálata az Alkotmánybíróság mérlegelési jogkörébe tartozik.

- [30] Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény 24. cikkének (2) bekezdés *d)* pontja értelmében alkotmányjogi panasz alapján felülvizsgálja a bírói döntések Alaptörvénnyel való összhangját. Az alkotmányjogi panasz jellegének megfelelően a testület hatáskörébe a bírói döntéseknek kizárólag az alkotmányossági szempontú vizsgálata tartozik. Ebből következően az alkotmányjogi panasz nem tekinthető a bírósági szervezeten belül jogorvoslattal (már) nem támadható bírói határozatok által okozott valamennyi jogsérelem orvoslása eszközének, azaz ez a jogvédelem nem jelenti a rendes bíróságok jogalkalmazási gyakorlatának általános felülvizsgálatát, aminek következtében az Alkotmánybíróság burkoltan negyedfokú bírósággá válna (lásd hasonlóan: 3198/2013. (X. 22.) AB végzés, Indokolás [22]; 3262/2022. (VI. 3.) AB végzés, Indokolás [53]–[54]).
- [31] 4.1. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozó az Alaptörvény XIII. cikkének és XX. cikk (1) bekezdésének állított sérelme kapcsán valójában az ügyben meghozott – számára kedvezőtlen tartalmú – bírósági döntés megállapításainak tartalmi és nem alkotmányossági kritikáját fogalmazta meg, az általa megjelölt alaptörvényben biztosított jogok sérelmét az eljáró bíróságok álláspontjától eltérő jogértelmezésének különbözőségéből vezette le.
- [32] Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint azonban „[ö]nmagában az a körülmény, hogy az indítványozó nem ért egyet a bíróságok döntésével és annak indokolásával, nem elégséges érv a támadott döntés alaptörvény-ellenességének alátámasztására” (3364/2017. (XII. 22.) AB végzés, Indokolás [21]).
- [33] Az indítvány tisztességes eljárás sérelmét állító érvei és az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése – törvényes bíróhoz való jog – között nincs alkotmányos összefüggés. A Kúria döntéséből megállapítható, hogy az alapügyben a Ptk. 5:5. §-ára alapított birtokvita elbírálására került sor, a Ptk. 5:23. §-ára alapított igény vizsgálatára azért nem volt lehetőség, mert arra az indítványozó csak a felülvizsgálati eljárásban hivatkozott.
- [34] A kifejtettek alapján az indítvány nem vet fel olyan körülményt, amelyet alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésként vagy a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességgént lehetne értékelni.
- [35] 5. Az Alkotmánybíróság a fentiek alapján arra a következtetésre jutott, hogy az alkotmányjogi panasz nem teljesíti az Abtv. 29. §-a szerinti vagylagos befogadhatósági feltételek egyikét sem, ezért azt az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *a)* és *h)* pontja alapján, figyelemmel az Abtv. 56. § (2) és (3) bekezdésében foglaltakra is, visszautasította.

Budapest, 2025. június 17.

Dr. Varga Réka s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Hende Csaba s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Juhász Miklós s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
alkotmánybíró